

Protokół

24. posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 16. września 1907.

Początek o godzinie 10. minut 35 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 114.

Ze strony Rządu: J. E. c. k. Namiestnik Andrzej hr. Potocki i c. k. wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek oznajmia, że Najwyższym patentem z dnia 6. września 1907 został Sejm galicyjski zwołany na 16. września 1907 na dalszy ciąg III. sesyi — konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek przemawia i kończy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który to okrzyk Izba trzykrotnie powtarza.

Marszałek oddaje cześć pamięci zmarłych posłów: Michalskiego, Gładziuka i Ostapczuka.

Izba przez powstanie oddaje hołd pamięci wspomnianych zmarłych.

Izba bez rozprawy uchwała udzielenie urlopów: na cały czas trwania sesyi sejmowej p. Zagórskiemu z powodu choroby i p. Lukasowi z powodu ciężkiej chwili, którą przechodzi obecnie przemysł w Białej, zaś na 15 dni pp. Stanisławowi Tarnowskiemu, i Obertyńskiemu — głosując oddzielnie nad udzieleniem każdego z tych urlopów.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopów: rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie p. Morawskiemu na 7 dni, pp. Jędrzejowiczowi Stanisławowi i Urbańskiemu Janowi na 3 dni, Skrzyńskiemu i Stojałowskiemu na 2 dni i p. Czeczowi na 1 dzień.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż pp. Pawlikowski i Baworowski złożyli mandaty sejmowe.

Marszałek oznajmia, że wpłynęły pisma sądów o zezwolenie na karno-sądowe ściganie kilku członków Izby i wzywa sekretarza do odczytania tych pism.

Sekretarz p. Mieczysław Urbański odczytuje pismo c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z 13. maja 1907 l. czyn. Pr. V. 32/7 (3) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Stapińskiego o występki obrazy czci i wnosi na odesłanie tego pisma do komisji prawniczej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Sekretarz p. Mieczysław Urbański odczytuje pismo c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z 13. maja 1907 l. czyn. Pr. VI. 30/7 (3) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Stapińskiego o występki obrazy czci i wnosi na przekazanie tego pisma komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Sekretarz p. Mieczysław Urbański odczytuje pismo c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z 10. września 1907 l. czyn. Pr. II. 1/6 (90) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. ks. Szpondra o występki obrazy czci i wnosi na przekazanie tego pisma komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Sekretarz p. Mieczysław Urbański odczytuje pismo c. k. Sądu powiatowego w Rzeszowie z 29. sierpnia 1907 l. czyn. U. VI. 608/7 (14) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Szajera o przekroczenie przeciw bezpieczeństwu czci i wnosi na odesłanie tego pisma do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Sekretarz p. Mieczysław Urbański odczytuje pismo c. k. Sądu powiatowego w Starym Samborze z 10. września 1907 l. czyn. U. 650/7 (1) o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. ks. Jaworskiego o przekroczenie z § 3. ustawy z 15. listopada 1867 dz. p. p. Nr. 135 i wnosi o odesłanie tego pisma do komisji prawniczej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Marszałek udziela głosu p. Komisarzowi rządowemu celem dania odpowiedzi na interpelacye.

Komisarz rządowy, c. k. wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś, odpowiada na interpelacye;

1) pp. Bojki i tow. z dnia 15. marca 1907 w sprawie rzekomych nieporządków w gminie Suszno i nadużyć tamtejszego naczelnika gminy Teodora Sałahuby;

2) pp. Krempy i tow. z dnia 6. marca 1907 w sprawie nadużyć naczelnika gminy Jana Cholewińskiego w Krzywczycach, powiatu lwowskiego;

3) pp. Filipa Włodka i tow. z dnia 12. marca 1907 w sprawie rzekomego zawieszenia przez Starostwo w Białej uchwały Rady gminnej w Kozach w sprawie przyjęcia rezygnacji naczelnika gminy Antoniego Kozaka;

4) pp. Bednarskiego i tow. z dnia 11. lutego 1907 w sprawie przedłużenia siedmiodniowego terminu do zrealizowania przekazów pocztowych w obrocie wewnętrznym;

5) pp. Trzecieckiego i tow. z dnia 18. marca 1907 w sprawie rekonstrukcji drogi państwowej z Dukli do Iwonicza;

6) pp. Krempy i tow. z dnia 8. marca 1907 w sprawie pretensji gminy Błazkowa o wynagrodzenie za dostawę szutru na państwowy gościniec Dukielski;

7) pp. Krempy i tow. z dnia 15. marca 1907 w sprawie rzekomego pokrzywdzenia włościan uprawnionych do służebności w lasach w Baranowie;

8) pp. Krempy i tow. z dnia 18. marca 1907 w sprawie bezprawnego nakładania podatku na gospodarza Walentego Górskiego z Zarównia pow. Mielec;

9) pp. Krempy i tow. z dnia 9. marca 1907 w sprawie pokrzywdzenia robotnika kolejowego Michała Sołtysa przez naczelnika stacji Grodzisko;

10) pp. ks. Wilczkiewicza i tow. z dnia 28. lutego 1907 w sprawie weryfikacji spisu domów w gminie Smęgorzów.

11) pp. Krempy i tow. z dnia 2. marca 1907 w sprawie niewłaściwego pobrania taksy wojskowej od Jana Czastki z Krosna;

12) pp. Krempy i tow. z dnia 8. marca 1907 w sprawie nadużyć popełnionych przez Tomasza Malejkiego, naczelnika gminy Sąsiadowice, pow. Sambor;

13) pp. ks. Jaworskiego i tow. z dnia 8. marca 1907 w sprawie rzekomych nadużyć przez c. k. żandarmerję w Sądowej Wiszni;

14) pp. Oleśnickiego i tow. z dnia 14. marca 1907 w sprawie wyborów do Rady gminnej w Poździeczu;

15) pp. ks. Jaworskiego i tow. z dnia 5. marca 1907 w sprawie wyborów do Rady gminnej w Prysowcach;

16) pp. Oleśnickiego i tow. z dnia 4. marca 1907 w sprawie wyborów do Rady gminnej w Komarówce.

17) pp. ks. Bohaczewskiego i tow. z dnia 23. lutego 1907 w sprawie niezatwierdzenia uchwały Rady gminnej w Jaćwiągach w przedmiocie przyjęcia pisarza gminnego.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem regulaminu dla Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia osobnej komisji z 9 członków wybrać się mającej.

Marszałek otwiera rozprawę i udziela głosu p. Stadnickiemu.

Przemawia p. Stadnicki i wnosi na odesłanie powyższego przedłożenia do komisji dla reformy wyborczej.

Po zamknięciu rozprawy i przemówieniu p. sprawozdawcy, który zgadza się na przekazanie tego przedłożenia komisji dla reformy wyborczej, Izba wniosek ten uchwala.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania w drodze łaski zaopatrzenia dla Piotra Grabowskiego, byłego stróża w gmachu sejmowym.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjsk. Kasy oszczędności we Lwowie.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Janne ze związku gminy Nahorce małe i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajow. w przedmiocie wyłączenia przysiółka Kalinówka ze związku gminy Oryszkowce, powiat Bóbrka i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gminy Kopyczyńce do miejscowości, podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. ust. kr.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z obszaru dworskiego w Zubowmostach samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Konstantówka.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na I. półrocze roku 1908.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszków krajowych za rok 1906.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy krajowych publicznych zbiorników na ropę o pojemności 10.000 cystern.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie wybudowania dwóch budynków mieszkalnych w krajowej szkole rzemiosł w Zakładzie dla sierót hr. Stanisława Skarbka w Drohowyżu.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji solnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia krajowej centralnej Kasy dla spółek rolniczych.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy normującej stosunki prawne sezonowych robotników rolnych i leśnych.

Sprawozdawca p. Dąbbski uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie projektu zmiany niektórych postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Sprawozdawca p. Dąbbski uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji drogowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych galicyjskich funduszków propinacy-

nych za rok 1906 tudzież o preliminarzach tych funduszków na rok 1908.

Sprawozdawca p. Sala uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Arłamowskiej Woli z okręgu sądu powiatowego w Sądowej Wiszni a wcielenia jej do okręgu sądu powiatowego w Mościskach.

Sprawozdawca p. Sala uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin Kosmacz i Utoropy wraz z obszarami dworskimi z okręgu reprezentacji powiatowej w Kosowie a przydzielenia do okręgu takież reprezentacji powiatowej w Kołomyi.

Sprawozdawca p. Sala uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uznania mandatu poselskiego Romana Kniazia Puzyny, posła na Sejm krajowy z gmin wiejskich okręgu wyborczego kołomyjskiego, za zgasty.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone projektem następującej uchwały:

Wysoki Sejm raczy uznać, że Roman książę Puzyna, poseł na Sejm krajowy z gmin wiejskich okręgu wyborczego kołomyjskiego, utracił wymaganą w §. 1 b ust. c) krajowej ordynacji wyborczej kwalifikację do obieralności, że więc tem samem zgasł jego mandat poselski.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek p. Mieczysława Urbańskiego, aby przystąpić do drugiego czytania tego sprawozdania.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Oleśnicki.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, poczem Izba uchwała powyższy wniosek Wydziału kraj.

Następny punkt porządku dziennego Marszałek na razie usuwa — następuje więc:

Sprawozdanie komisji szkolnej o czynnościach departamentu I. Wydziału krajowego w sprawach stypendyjnych, szkolnych i artystycznych za czas od 1. lipca 1905 do 15. września 1906 r.

Sprawozdawca p. Piniński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sprawozdanie z czynności Departamentu I. Wydziału krajowego w sprawach stypendyjnych, szkolnych, naukowych i artystycznych przyjmuje się do wiadomości.

II. Wzywa się ponownie c. k. Rząd:

a) ażeby w drodze konstytucyjnej wprowadził reformę przepisów dotyczących się konserwacji pomników historycznych i artystycznych w tym kierunku, by wzmocniono wpływ konserwatorów i zapewniono ich orzeczeniom egzekucję, oraz by wprowadzono ewidencję dzieł uznanych za pomniki mające wartość artystyczną lub historyczną;

b) by wogóle rozwinął silniejszą i skuteczniejszą niż dotąd opiekę nad dawnymi pomnikami w celu usunięcia niebezpieczeństwa ich zniszczenia lub nieumiejętnego odnawiania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I. i II. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek oznajmia, że wraca obecnie do poprzedniego punktu porządku dziennego, — zatem następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o czynnościach departamentu I. Wydziału krajowego w zakresie spraw gminnych i powiatowych.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Dep. I. w zakresie spraw gminnych i powiatowych przyjmuje się do wiadomości.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ponownie wziął pod rozwagę sprawę wzmocnienia sił biura dla spraw gminnych i powiatowych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę taką organizację kursów praktycznych dla kandydatów na pisarzy w gminach wiejskich, ażeby możliwem się stało kształcić większą ilość frekwentantów, niż przy dotychczasowem ich urządzeniu.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w przyszłości dołączał do sprawozdań z czynności dep. I. snmaryczne wyniki zamknięć rachunkowych gmin i powiatów — nie wyłączając także Lwowa i Krakowa, tudzież zamknięć rachunkowych zakładów, zostających pod ich zarządem.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby przyspieszył załatwienie sprawy przedłożenia do Najwyższej sankcyi uchwał sejmowych z 16. listopada 1905, zmierzających do systematycznego popierania wymiany dachów z materiału miękkiego na pokrycie ogniotrwałe;

b) ażeby przyspieszył rewizję przestarzałych przepisów o rewersach demolacyjnych w rejonach fortecznych;

c) Sejm ponawia wezwanie, ażeby c. k. Rząd przyspieszył przeprowadzenie nowej ustawy państwowej co do opłat od spadków — ażeby większe miasta, a w szczególności Lwów, mógł, z tej ustawy korzystając, postarać się w drodze ustawy krajowej o otwarcie nowego źródła dochodu na utrzymanie miejscowych ubogich z opłat spadkowych gminnych;

d) ażeby przyspieszył decyzję swoją w sprawie utworzenia stałego funduszu krajowego na zasiłki dla miast na cele asanacyjne;

e) ażeby przyspieszył sprawę stanowczego załatwienia uchwały sejmowej względem zaliczenia zdrojowiska „Krynica“ do miejscowości, podlegających przepisom ustawy gminnej z r. 1896.

Przed otwarciem rozprawy ogólnej p. sprawozdawca imieniem komisji cofa wniosek Va) gdyż w międzyczasie odnośne uchwały sejmowe uzyskały Najwyższą sankcyę.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Oleśnicki i stawia następującą rezolucyę:

Wzywa się c. k. Rząd, by spowodował jak najrychlejsze rozstrzygnięcie wszystkich zalegających protestów przeciw wyborom rad i zwierzchności gminnych i ustanowił w drodze rozporządzenia prekluzywne możliwe najkrótsze terminy do ich załatwienia.

Przemawia J. E. c. k. Namiestnik.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

Przemawia p. Szajer.

Marszałek zwraca uwagę posłów, że w tej chwili jest na porządku dziennym sprawozdanie komisji gminnej o czynnościach departamentu I. Wydziału krajowego i nie należy prowadzić rozprawy o akeyi wyborczej, która nie wchodzi w zakres czynności tego departamentu.

Izba uchwała na wniosek p. Buynowski zamknięcie rozprawy ogólnej.

Przemawia p. Stapiński, zapisany do głosu przed zamknięciem rozprawy.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy wnioski I.—V. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek odczytuje rezolucyę p. Oleśnickiego i poddaje ją do poparcia.

Izba rezolucyę p. Oleśnickiego popiera, a następnie bez rozprawy ją odrzuca.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1905 i o preliminarzu tego funduszu na rok 1907.

Sprawozdawca p. Skałkowski nwołniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekeyi galic. funduszu propinacyjnego o zamknięciu rachunków za rok 1905 i o preliminarzach na rok 1907 przyjmuje Sejm z uznaniem do wiadomości.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1905 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1907:

Dochody.

Pozycya 1. czynsze propinacyjne	8,530.000 K — h
Pozycya 2. opłaty od szynkarzy	380.000 „ — „
Pozycya 3. opłaty od nowych gorzelni, browarów i miodosytni	— „ — „
Pozycya 4. grzywny propinacyjne	4.000 „ — „
Pozycya 5. za skonfiskowane przedmioty	40 „ — „
Pozycya 6. odsetki zwłoki	20.000 „ — „
Pozycya 7. subwencya rządowa	1,782.258 „ — „
Pozycya 8. odsetki od lokowanej gotówki	150.000 „ — „
Pozycya 9. rozmaite	2.000 „ — „
Razem	10,868.298 K — h

Wydatki.

Pozycya 1. spłata wylosowanych obligacyj	5,473.400 K — h
Pozycya 2. wypłata kuponów	2,266.552 „ — „
Pozycya 3. prowizya bankowa	6.400 „ — „
Pozycya 4. należności stemplowe od subwencji	5.580 „ — „

Pozycya 5. podatek dochodowy	— K — h
Pozycya 6. podatek rentowy od obligacyj	226.655 „ — „
Pozycya 7. podatek zarobkowy	420.000 „ — „
Pozycya 8. ekwiwalent	11.738 „ — „
Pozycya 9. bonifikacya funduszu krajowego i funduszy powiatowych	266.000 „ — „
Pozycya 10. ryczałt za stemple od kwitów za czynsze propinacyjne	20.000 „ — „
Razem	8,696.325 K — h

Nadwyżka dochodów galic. funduszu propinacyjnego ogólnego wyniesie przeto według budżetu na r. 1907 2,171.973 K — h

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na r. 1907:

Dochody.

W poz. 1. odsetki	930.950 K
-----------------------------	-----------

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1907:

Dochody.

Poz. 1. Odsetki	666.496 K
---------------------------	-----------

Wydatki.

Poz. 1. Płace urzędników	69.360 K
Poz. 2. Płace sług	3.690 „
Poz. 3. Adjuta	1.600 „
Poz. 4. Płace pomocników kancelaryjnych	16.145 „

Poz. 5. Datek na zakład zaopatrzenia pomocników kancelaryjnych	801	„
Poz. 6. Dyurna	15.082	„
Poz. 7. Ryczałt do Skarbu Państwa za utrzymanie kasy funduszu propinacyjnego	20.000	„
Poz. 8. Czynsze najmu	7.000	„
Poz. 9. Podatek wodociągowy	350	„
Poz. 10. Koszta administracji powiatowej	52.000	„
Poz. 11. Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi	1.000	„
Poz. 12. Potrzeby kancelaryjne	4.000	„
Poz. 13. Koszta zarządu	3.000	„
Poz. 14. Koszta sądowe	1.200	„
Poz. 15. Remuneracye, zapomogi i nieprzewidziane wydatki	20.000	„
	<u>Razem</u>	215.828 K
Potrącając od spodziewanego dochodu	666.496 K	
	<u>wydatki</u>	<u>215.828</u> „
	zostaje nadwyżka	450.668 K

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek udziela głosu p. Szajerowi w sprawie osobistej.

Przemawia p. Szajer.

Marszałek udziela głosu p. Kozłowskiemu w celu wystosowania zapytania do przewodniczącego komisji administracyjnej.

Przemawia p. Kozłowski.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Marszałek oznajmia, iż ma zamiar przystąpić do zamknięcia posiedzenia i wzywa sekretarzy do odczytania wniosków nagłych.

Sekretarz p. ks. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły

pos. Oleśnickiego i tow. w sprawie zapomogi z funduszków krajowych i państwowych dla ludności wiejskiej kraju, dotkniętej niebezpieczeństwami elementarnymi.

Bieżący rok zaznaczył się wielką katastrofą dla gospodarstw rolniczych naszego kraju, a najdotkliwiej odczuły ją gospodarstwa wiejskie. Nadzwyczaj ciężka zima spowodowała, że w całym prawie kraju wymarły albo wyprzały zasiewy ozime, a posucha na wiosnę dokończyła dzieła elementarnego zniszczenia. Oprócz tego w niektórych stronach kraju pojawiła się klęska myszy polnych, których nie niszczone w należyty sposób, a z różnych stron kraju odzywały się głosy o inicjatywę i pomoc w tym kierunku ze strony władz administracyjnych. Dalej dokończyły zniszczenia w licznych stronach grady i powódzie. Rezultatem tego było, że ludność wiejska naszego kraju znalazła się nie tylko bez środków do życia, ale też bez zboża na zasiewy; a nadzwyczaj wysokie ceny zboża, a osobliwie żyta, uniemożliwiają dziś tej ludności zakupno nasienia.

Nie znając i nie przesądzając, czy i jaki materiał zebrali w tym względzie władze rządowe, podpisani ilustrują ten stan zebranymi datami w kilku powiatach.

W powiecie stryjskim wymarły i wyprzały zasiewy ozime w 44 gminach, grad wybił plony w 16, a powódź zniszczyła je w 3 gminach. Szkody cyfrowo obliczone wynoszą w gminie Komarów z Oleksicami i Jaroszcycami 3.600 kor., w Uhelmie około 30.000 kor., w Podhorcach 1.500 kor., w Stynowie niżej 15.000 kor., w Synowódzku niżej 1.000 kor., w Chodowicach

2.000 kor., w Faliszu 3.000 kor., w Pobuku 5.500 kor., w Tuchole 800 kor., w Łanaeb sokołowskich 5.000 kor., w Skolem ponad 1.000 kor., w Dzieduszycach małych 7.600 kor., w Niezuchowie 59.525 kor., w Morszynie 2.000 kor., w Sokolowie 2.000 kor., w Dobrowlanach 7.000 kor., w Strybańcach 18.382 kor., w Dołholuce 2.000 kor., w Uhersku 12 000 kor., w Wołosiance 33.000 kor., w Korostowie 2.000 kor., w Pławiu 2.000 kor., w Żulinie 10.000 kor., w Łukawicy wyżnej 7 700 kor., w Kołodnicy 2.000 kor., w Staszkowej 10.000 kor., w Sławsku 15.000 kor., w Pukieniczach 5.000 kor., w Pietniczanych i Wolicy 4.000 kor., w Bereżnicy 4.000 kor., w Truchanowie 5.000 kor., razem we wszystkich powyższych gminach 273.607 kor. Do najbardziej poszkodowanych gmin należą dalej: Hirne, Siemiginów, Dobrzany, Kawczykał, Sichów, Kalne, Korezyn, Zawadów, Kawsko, Zapłatyna — wogóle niema ani jednej gminy w tym powiecie, którejby mieszkańcy-rolnicy nie ponieśli bardzo dotkliwych szkód. Ogólna szkoda w całym stryjskim powiecie wynosi około 500.000 kor.

We wszystkich tych gminach niema całkiem żyta, które mieszkańcy musieli przeorać; pszenicy wszędzie ledwie $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ część całego zwykłego zbioru, jęczmienia i owsa $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ części zwykłego zbioru, a nie mniejszy nbytek okazuje się także co do zboża i roślin pastewnych i siana.

W powiecie rudeckim wyginęło pod śniegiem żyto we wszystkich gminach powiatu, grad wybił w Czudowicach zboże, powodując szkodę na 25.000 kor. oszacowaną na tę wysokość przez samego komisarza podatkowego, w gminie Piaski wybił grad zboże na 67 morgach — w gminach Chiszczewice, Koropuż, Hoszany, Szolomienice, Hodwisznia zniszczyły myszy zboże przed żniwami na pniu, wkońcu powódź zniszczyła plony w gminach Mosty, Susulów, Podolee, Pohorce, Czajkowie, Chłopczyce, Koniuszki siemianowskie, Zagórze, Petrów i Czernichów. Szkoda we wszystkich

tych gminach ogromna, a nędza wśród włościan niebywała.

W powiecie starosamborskim przepały prawie wszystkie plony w gminach: Stary Sambor, Strzelbice, Stara sól, Laszki murowane, Chyrów, Stara Ropa, Baczyna, Wola koblańska, Kobło, Strzelee, Topolnica, Ławrów, Lipniki małe, Potok, Nańczówki, Mszanice, Hołowiecko górne, Wiciów, Graziowa, Grodowice, Felsztyn, Berezów, Suszyca wielka, Suszyca rykowa, Buczkowice, Terło i Tyniowice.

W powiecie przemysłańskim również bardzo znaczna liczba gmin poniosła dotkliwe szkody. W jednej gminie Peczenia nie urodziło się całkiem żyto na 187 morgach, a na 266 morgach pszenicy urodziła się co najwyżej połowa zwykłego zbioru. Zawiodły również kartofle na 80 morgach. Nieurodzaj w tej gminie wynosi na 400 morgach sumę 9.000 kor.

W powiecie podhajeckim przeorano oziminę w gminach: Uwsie 70 morgów, Jabłonówce 130 morgów, Nowosielen 1000 morgów, Bokowej 180 morgów, Bożykowie 570 morgów, Litwinowie 300 m., Zastawczu 94 m., Dobrowodach 200 m., w Biało-kiernicy 600 m, Wierzbowie 600 m., Starem mieście 145 m., Szwejkowie 400 m. Bieniowie 600 morgów, a minimalne zapotrzebowanie pieniędzy na zasiewy w tych gminach wynosi sumę 3.200 kor. Oprócz tego wytlukł grad zupełnie jare zasiewy w gminach: Bożyków, Litwinów, Rudniki, Nowosiółka, Bieniowa, Rakowice, Bohadkowie i Speniów.

We wszystkich tych powiatach, a tak samo prawie we wszystkich innych powiatach kraju ten nieurodzaj pociąga za sobą fatalne następstwa dla gospodarstwa bydłem. U wszystkich wiejskich gospodarzy odgrywa wielką rolę w tem gospodarstwie słoma pszena i żytnia, szczególnie tam, gdzie niema łąk. Wobec grożącego braku paszy na zimę zniewoleni wiejscy gospodarze wysprzedawać już teraz za pół darmo bydło na zimę, co wykorzystują w celach

spekulacyjnych handlarze bydła, a takim sposobem grozi gospodarstwom wiejskim i z tej strony nieunikniona ruina. Ten stan rzeczy stwierdza w najwyższym stopniu żądanie wydatnej pomocy dla tych, którzy ponieśli szkodę, z funduszków krajowych i państwowych na zakupno nasienia i paszy na zimę — jak również spiesznego i sumiennego odpisania podatku gruntowego nawiedzonym kłęską — o ile to już nie nastąpiło.

Z tych przyczyn wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy:

1) uchwalić dla nawiedzonych nie-szczęściami elementarnymi włościan i rolników tak w powyższych jak i we wszystkich innych powiatach kraju wydatną zapomogę z funduszków krajowych;

2) wezwać c. k. Rząd o udzielenie im z funduszków państwowych wydatnej pomocy w pieniądzach względnie w zbożu na nasienie;

3) wezwać c. k. Rząd o natychmiastowe odpisanie na ten rok podatków gruntowych nawiedzonym kłęską i intensywne zastosowanie rozporządzenia o tępieniu myszy polnych z 17/4. 1896 l. 28.059 Nr. 20 dz. u. kr., jak niemniej o pomoc dla włościaństwa w tym celu przez zakupno i rozdział trutki na myszy.

Oleśnicki

wnioskodawca.

Bohaczewski, Korol, Kuryłowicz, Szmigielski, Hanczakowski, Kramarczyk, Mogilnicki, Effinowicz, Barabasz, Mazikiewicz, Wilczkiewicz, J. Jaworski, Staruch, Huryk.

Przemawia p. Oleśnicki, uzasadniając nagłość swego wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji budżetowej, z poleceniem przedłożenia sprawozdania bez drukowania na jednym z najbliższych posiedzeń.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie i bez rozprawy

uchwała Izba odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej z poleceniem przedłożenia sprawozdania bez drukowania na jednym z najbliższych posiedzeń.

Sekretarz ks. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły

posła Oleśnickiego i towarzyszy w sprawie odszkodowania dla mieszkańców gminy Hirne, pow. Stryj, którzy ponieśli szkodę przez zalew pastwiska gminnego.

Gmina Hirne pow. Stryjskiego narazona jest od kilku lat na wielkie szkody z powodu odbywającej się na jej terytorium regulacji rzeki Stryj.

Na wiosnę b. r. z powodu niedostatecznego ubezpieczenia budującego się przepłoku tamami — wdarła się woda z przepłoku na terytorium pastwiska i gruntów gminnych i zabrała i zniszczyła około 300 morgów pastwiska gminnego i gruntów poszczególnych mieszkańców gminy. Szkoła, którą członkowie gminy, żyjący przeważnie z paszenia bydła przez to ponieśli przedstawia minimalną sumę 30.000 kor. Przez tę szkodę gmina pozbawiona jest zupełnie możności utrzymywania swego bydła a mimo prośb wnoszonych przez gminę tak ustnie przez deputację — jak i pisemnie pod dniem 20. czerwca 1907 przez c. k. Starostwo w Stryju, a popartych przez Wydział powiatowy w Stryju do c. k. Rządu, szkoda ani w części nie została jej zwróconą. Zważywszy, że na mocy obowiązujących ustaw jest obowiązkiem c. k. Funduszu regulacyjnego wynagrodzić wszystkie szkody z przyczyny regulacji powstałe —

zważywszy że dochodzenia w drodze prawa tej szkody naraziłyby tak skarb państwa jak i gminę względnie jej mieszkańców na wielką szkodę (wielkie koszty), zważywszy wkońcu, że wstąpienie na drogę prawa tam, gdzie szkoda jest oczywistą i notoryczną, podkopałoby powagę władzy obowiązanej działać dohrowolnie i z urzędu — wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się e. k. Rząd, ażeby szkodę gminie Hirne z powodu regulacji rzeki Stryj na pastwisku i gruntach gminy i jej mieszkańców spowodowaną jak najprędzej w całości wynagrodził.

Wnioskodawca
Oleśnicki.

Bohaczewski, Korol, Kuryłowicz, Szmigielski, Hanczakowski, Kramarczyk, Barabasz, Mogilnicki, Efficowicz, Mazikiewicz, Wilczkiewicz, J. Jaworski, Staruch, Huryk.

Przemawia p. Oleśnicki, uzasadniając nagłość swego wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie go komisji wodnej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie i bez rozprawy uchwała Izba odesłanie tego wniosku do komisji wodnej.

Sekretarz p. ks. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły

posła Oleśnickiego i tow. w sprawie pomocy dla pogorzelców gminy Hirne pow. Stryj.

W dniu 8. sierpnia 1907 wybuchł pożar w gm. Hirne, pow. stryjskiego, który zniszczył 12 gospodarstw z wszystkimi budynkami, bydłem i zebranem już zbożem.

Z pogorzelców było 7 ubezpieczonych — 5 nieubezpieczonych — jednak i u ubezpieczonych spowodował pożar daleko większe szkody niż wynosiło ubezpieczenie.

Pogorzeli mianowicie:

1) Stefan Kozak, ubezpieczony na 1400 koron, a szkoda jego wynosi 10.000 koron.

2) Wasyl Andrusejko, ubezpieczony na 1200 koron, a szkoda jego wynosi 8.000 koron.

3) Staś Iwanicki, ubezpieczony na 1200 koron, a szkoda jego wynosi 8.000 koron.

4) Stefan Andrusejko ubezpieczony na 1800 koron, a szkoda jego wynosi 10.000 koron.

5) Mychajło Uhrak, ubezpieczony na 700 koron, a szkoda jego wynosi 1.200 koron.

6) Nykoła Szepitak, ubezpieczony na 300 koron, a szkoda jego wynosi 1.000 koron.

7) Petro Jankowicz, ubezpieczony na 300 koron, a szkoda jego wynosi 1.600 koron.

Nieubezpieczeni ponieśli szkodę:

8) Iwan Oreł na 6.000 koron.

9) Wasyl Truch na 5.000 koron.

10) Nykoła Oreł na 6.000 koron.

11) Mychajło Duch na 1.000 koron.

12) Iwan Durda na 1.000 koron.

Wobec wielkich rozmiarów tej katastrofy wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy poszkodowanym uchwalić odpowiednią zapomogę z funduszków krajowych.

Wnioskodawca
Oleśnicki.

Bohaczewski, Korol, Kuryłowicz, Hanczakowski, Szmigielski, Kramarczyk, Mogilnicki, Barabasz, Efficowicz, Mazikiewicz, Wilczkiewicz, J. Jaworski, Staruch, Huryk.

Przemawia p. Oleśnicki, uzasadniając nagłość swego wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie i bez rozprawy uchwała przekazanie go komisji budżetowej.

Sekretarz p. ks. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły

posła Kuryłowicza i tow. w sprawie zapomogi dla pogorzalców we wsi Jaworzec pow. liskiego.

Dnia 29. sierpnia b. r. nawiedził gminę Jaworzec, liskiego powiatu, groźny pożar, którego ofiarą padło 14 zagród chłopskich ze wszystkimi zapasami zboża i paszy. Z powodu silnego wiatru pożar tak szybko szerzył się, że ludzie nie zdołali nawet ocalić odzieży, a u wielu spaliła się nawet gotówka pieniężna. Dwoje dzieci odniosło silne poparzenia. Ani jeden budynek nie był ubezpieczony. Szkoda wynosi około 50.000 koron.

Wobec tego stawiamy wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poszkodowanym gminy Jaworzec powiatu liskiego udziela się odpowiedniej zapomogi z funduszów krajowych.

Wnioskodawca
Kuryłowicz.

Oleśnicki, Korol, Hanczakowski, Szmigielski, Bohaczewski, Mogilnicki, Effinowicz, Mazikiewicz, Barabasz, J. Jaworski, Ochrymowicz, Stapiński, F. Włodek, Staruch.

Przemawia p. Kuryłowicz, uzasadniając nagłość swego wniosku, pod względem zaś formalnym wnosi na przekazanie go komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie i bez rozprawy uchwała Izba odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania zwykłych wniosków.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby celem przyspieszenia regulacji rzeki Wereszycy,

zmienił w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozporządzenie wykonawcze z 10. września 1906 L. Dz. u. kr. 137 o tyle, iżby przy odpowiednim podwyższeniu rocznych rat z zasilku państwowego, postanowił przeprowadzenie tej regulacji w ciągu lat 10, począwszy od 1. stycznia 1906, w myśl uchwały Sejmu z dnia 22. listopada 1905.

We Lwowie, dnia 16. września 1907.

Wnioskodawca:
Brunicki, w. r.

Sozański, Czarkowski Golejewski, I. Szepteyki, Mieczysław Urbański, Dr. Wł. Czajkowski, Pilat, Skalkowski, Stadnicki, Bal, Kozłowski, Sękowski, Torosiewicz, Białoskórski, Tyszkiewicz.

Wniosek

Z uwagi, że w powiecie dąbrowskim lasy prywatne większych właścicieli zostały wytrzebione;

dalej, że dowóz drzewa koleją lub drogą wodną na Duuajcu i Wiśle, znajdujący się wyłącznie w rękach żydowskich z dalekich stron kraju, — podniósł cenę drzewa opałowego i budulcowego do niebywalej ceny 32 koron za miękkie drzewo, a 40 koron za twarde;

wreszcie z uwagi, że biedna ludność powiatu dąbrowskiego, nie mogąc drzewa kupić — a nie mając pieców odpowiednich do palenia węglem — stoi wobec alternatywy, albo cierpieć zimno, albo czynić szkody w młodych kulturach leśnych prywatnych właścicieli;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w najkrótszym czasie założył skład drzewa opałowego i budulcowego z lasów rządowych w Dąbrowie.

We Lwowie, dnia 16. września 1907.

Wnioskodawca:
Ks. Wilczkiewicz, w. r.

Mazikiewicz, Huza, Kramarczyk, Włodek F.,
Tomaszewski, Bał, Michałowski, Trzecieski,
Efinowicz, Baynowski, Lityński, Płocki,
Tarnawski, Maiss.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 18. września 1907 godzinę 10. przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 min. 15 popołudniu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański, w. r.
Kazimierz Lubomirski, w. r.